

ตอนที่ 5 กรงแข่งและกรงเพาะพันธุ์ Racing and Breeding Cages

ดร.วิม ปีเตอร์ กล่าวไว้เสมอว่า กรงนกที่ประสบความสำเร็จหรือคว่ำชัยชนะมาครอบครองได้ไม่จำเป็นต้องเป็นกรงที่มีขนาดใหญ่ สร้างด้วยวัสดุหรูหราราคาแพง หรือตกแต่งสวยงาม แต่ปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญที่สุด คือ ต้องเป็นกรงที่สามารถดูแลนกแข่งได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สำหรับนกพิราบแข่งแล้ว กรงต้องเป็นสวรรค์สำหรับนกที่ปลอดภัยจากสัตว์นักล่าทั้งหลายไม่ว่าจะเป็น แมว เหยี่ยว หรือแม้แต่หนูขนาดใหญ่ที่อาจแอบมาจับลูกนกกินได้ ต้องปลอดภัยจากฝน ลมกระโชกแรง หรืออากาศที่ร้อนจัด ซึ่งทำให้นกเสียสุขภาพ ที่สำคัญคือ ต้องกว้างขวางเพียงพอที่จะให้นกมีช่องเป็นของตัวเองเพื่อให้มันเข้าคู่ทำรังได้

คุณสมบัติของกรงที่ ดร.วิม ปีเตอร์ เน้นเป็นพิเศษ คือ กรงต้องแห้งเสมอและไม่อับชื้นหรือมีน้ำขัง เพราะความชื้น คือ ศัตรูที่ร้ายกาจที่สุดต่อประสิทธิภาพของนก เนื่องจากนกที่อยู่ในสภาพดังกล่าวจะมีความเครียดสูง กรงที่ดีจึงควรแห้ง อบอุ่น แสงแดดส่องถึง เพื่อให้มันได้อาบน้ำแดดและเป็นการฆ่าเชื้อโรคในกรงไปด้วยในตัว

อากาศถ่ายเทสะดวก ระบายอากาศดี กรงต้องมีขนาดความจุที่เหมาะสม คือ กว้าง 1 เมตร x ยาว 1 เมตร x สูง 1 เมตร หรือ 1 ลูกบาศก์เมตรต่อนก 2 ตัว หากมากกว่านี้ควรติดตั้งระบบระบายอากาศเพิ่ม ห้ามเลี้ยงนกแน่นจนเกินไป อย่างเด็ดขาด ส่วนช่องเกาะควรมีขนาดด้านละไม่ต่ำกว่า 20 เซนติเมตร

นอกจากนี้ เพื่อป้องกันการแย่งชิงช่องกัน ควรจัดให้มีช่องเกาะที่เปิด-ปิดได้ ซึ่งจะช่วยให้การจัดการดูแลนกง่ายและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

พื้นกรง อาจเป็นพื้นไม้ พื้นปูน ตะแกรงเหล็ก หรือตะแกรงไม้ก็ได้ แต่ที่สำคัญคือ ต้องไม่เปียกชื้นและมีการดูแลความสะอาดอย่างสม่ำเสมอ แต่พื้นที่เหมาะสมที่สุด คือ พื้นตะแกรงไม้หรือตะแกรงเหล็ก ซึ่งสามารถถอดออกทำความสะอาดได้ง่าย อีกทั้งยังสามารถป้องกันความชื้นและการสัมผัสอุจจาระนกได้ดีที่สุดด้วย

ผนัง อาจเป็นไม้กระดาน ตะแกรงเหล็ก ตะแกรงไม้ หรือก้ออิฐฉาบปูนก็ได้ แต่ไม่ควรให้ถูกฝนสาด ควรจัดให้มีหลังคาหรือกันสาดปกคลุม แต่แสงแดดส่องถึง

ทางเข้าและด้านหน้ากรง ควรออกแบบอย่างพิถีพิถันเพื่อทัศนียภาพที่สวยงามแก่ผู้พบเห็น ทางเข้าอาจใช้ระบบชองมั่ว และควรจัดพื้นที่เกาะให้กว้างขวาง สะดวกต่อการร่อนลงเกาะของนก

หลังคา นอกจากป้องกันแดดและฝนแล้ว ยังทำหน้าที่ระบายอากาศ ระบายความร้อน หรือเป็นช่องควบคุมแสงให้แดดส่องถึงเฉพาะบางส่วนบางเวลา ตามความต้องการและความเหมาะสมด้วย

ฝ้า กรงนกควรมีฝ้าเพดาน เพื่อช่วยให้จับนกได้ง่าย โดยมีความสูงอยู่ระหว่าง 1.8-2 เมตร ขึ้นอยู่กับความสูงของผู้เลี้ยง ในกรณีที่กรงสูงหรือกว้างจนเกินไป อาจจำเป็นต้องใช้สวิงในการช่วยจับนก

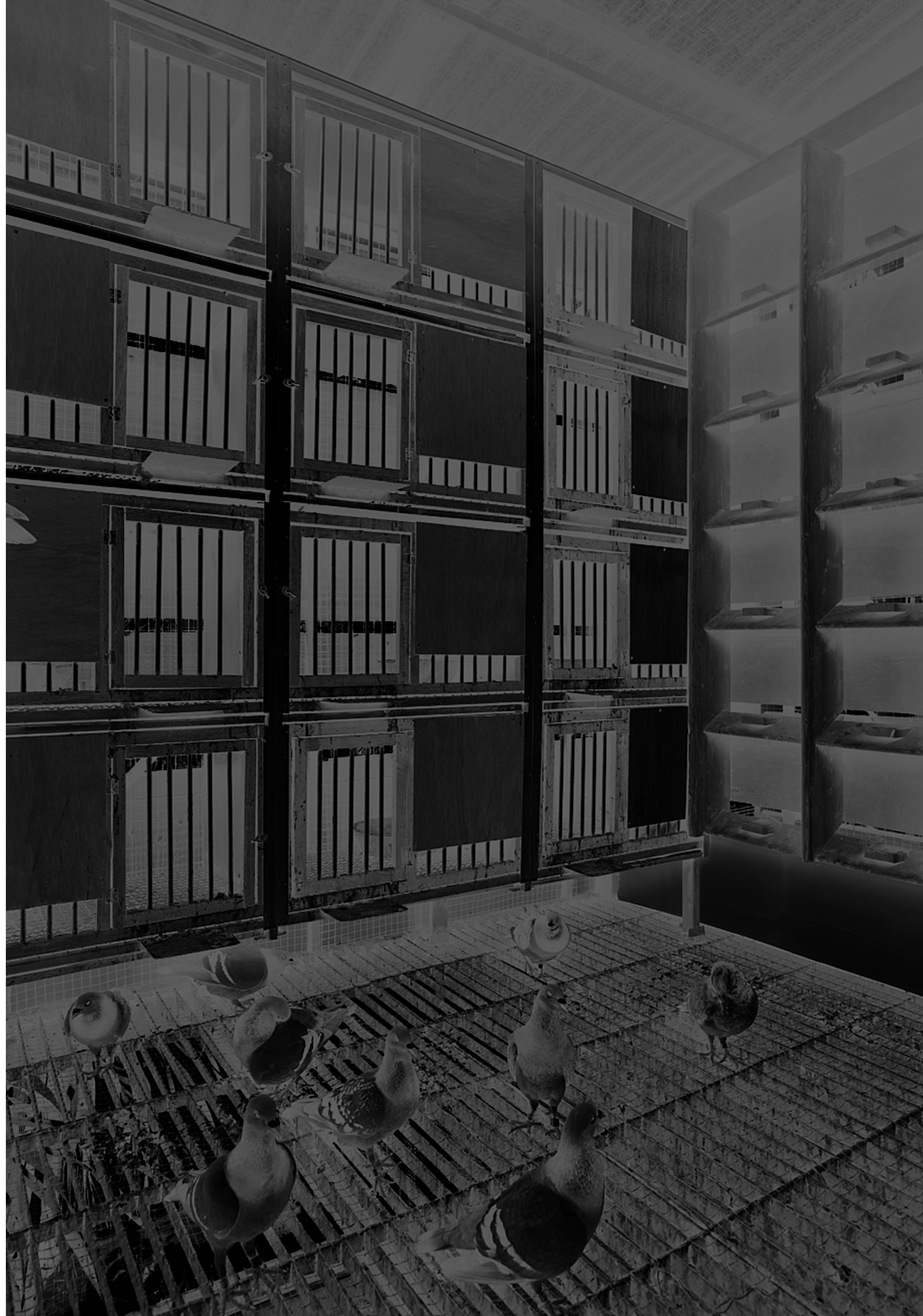
กล่าวโดยสรุป กรงนกแข่งที่ดี ควรมีลักษณะ ดังต่อไปนี้

- มีระบบถ่ายเทอากาศที่ดี
- มีพื้นที่เหมาะสม ไม่แออัด
- แห้ง ไม่อับชื้น และไม่ถูกฝนสาด
- แสงแดดส่องถึง
- ช่องเกาะต้องกว้างขวางและมีช่องเปิด-ปิด ป้องกันการจิกตีแย่งช่อง
- พื้นกรงควรใช้ระบบตะแกรงไม้หรือตะแกรงเหล็ก เพื่อสุขภาพที่ดีของนก

- ควรมีความสูงระหว่าง 1.8-2 เมตร ตามความเหมาะสมของผู้เลี้ยง
- ทางลงกว้างขวาง เหมาะต่อการร่อนลงโดยปราศจากสิ่งกีดขวาง
- ด้านหน้ากรงควรออกแบบให้สวยงาม เพื่อทัศนียภาพที่ดีต่อผู้พบเห็น และผู้คนที่ผ่านไปมา

หากทำได้ตามนี้ กรงในฝันก็คงไม่ยากเกินไป ชัยชนะก็คงอยู่ไม่ไกลเกินจริง

ตอนที่ 6 กรงแข่งและกรงเพาะพันธุ์ Racing and Breeding Cages (ต่อ)

นอกเหนือจากการคุมเข้มคุณภาพกรงนกทั้งในเรื่องความสะดวกปลอดภัย และการเลี้ยงนกไม่ให้แออัดจนเกินไปแล้ว ปัจจัยสู่ชัยชนะ “Born to Win” อีกประการ ที่จะมีมองข้ามไม่ได้เลย คือ การจัดการกรงลูกนกและกรงเพาะพันธุ์

หลักฐานจากงานวิจัยจำนวนมากพบว่า การนำลูกนกเข้าไปอยู่ร่วมกรงเดียวกับนกแข่งจะเป็นการรบกวนและส่งผลกระทบต่อศักยภาพของนกแข่ง วัดได้จากผลการแข่งขันของกรงที่นำลูกนกไปปล่อยรวมกันซึ่งจะด้อยกว่าที่ควรจะเป็น ดังนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องจัดให้มีกรงลูกนกแยกต่างหาก นักเลี้ยงบางท่านเลี้ยงลูกนกรวมไว้ในกรงเพาะพันธุ์จนกว่าการแข่งจะสิ้นสุดลงแล้วจึงนำลูกนกมาโฮมวิธีการนี้จะช่วยให้นกแข่งไม่ถูกรบกวน ซึ่งเหมาะกับกรงที่แข่งขันในหลายสาย ส่วนกรงที่แข่งเฉพาะสายใดสายหนึ่ง ไม่จำเป็นต้องมีกรงพิเศษ

กรงแยกเพศ สำหรับนกนอกฤดูการแข่งชันควรได้รับการพักผ่อน ถ่ายขน หลังจากที่เหน็ดเหนื่อยมานาน วิธีการนี้จะช่วยลดการเข้าคู่แล้วไข่ซึ่งอาจทำให้นกด้อยประสิทธิภาพลง ไม่เหมาะกับการแข่งขันในปีต่อไป ยิ่งไปกว่านั้นอาจทำให้ช่วงอายุการให้ลูกลดลงด้วยเนื่องจากนกต้องไข่ตลอดเวลา กรงแยกเพศควรกว้างขวางพอให้นกสามารถบินออกกำลังกายขึ้น-ลงได้ โดยอาจใช้ราวเกาะ แทนช่องเกาะ และหากเป็นไปได้ควรให้นกมีโอกาสออกไปบินนอกกรงบ้างเพื่อออกกำลังกาย

กรงเพาะพันธุ์ โดยทั่วไปสามารถสร้างได้ 2 ระบบ คือ **ระบบเปิดช่องอิสระ** ให้นกบินขึ้น-ลง เข้า-ออกได้ และ**ระบบปิด** โดยเป็นกรงเพาะพันธุ์เฉพาะคู่กรงทั้ง 2 ลักษณะมีข้อดี-ข้อเสีย แตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับเวลาและจำนวนผู้ดูแลว่ามีมาก-น้อย เพียงพอต่อการจัดการเข้าคู่เพาะพันธุ์นกเพียงใด

ตอนที่ 7

การคัดเลือกสายพันธุ์

Breeding Stock

(ต่อ)

ดร.วิม ปิเตอร์ ได้จำแนกนักเลี้ยงนกออกเป็น 2 กลุ่ม **กลุ่มแรก** คือ **นักเลี้ยงนกมือใหม่** นักเลี้ยงกลุ่มนี้จะค่อนข้างยึดติดกับผลงานของนกและพร้อมที่จะคัดนกพันธุ์ออกยกกรงถ้าหากผลการแข่งขันในปีนั้นไม่ดี โดยมีได้พิจารณาสถานะแวดล้อมอื่นๆ ประกอบอย่างถี่ถ้วน ทั้งที่แท้จริงแล้วนกแต่ละประเภทจะเหมาะกับการแข่งขันที่แตกต่างกัน เช่น การแข่งในสายอีสาน จะเห็นได้อย่างชัดเจนว่าในจุดขอนแก่นที่อากาศร้อนจัดนกต้องบินทวนลมอย่างมาก นกกลุ่มหนึ่งจะแสดงผลงานได้อย่างโดดเด่น ขณะที่จุดสกลนครและนครพนมที่ต้องบินฝ่าพายุฝน ก็จะมีนกกกลุ่มหนึ่งที่ทำงานได้ดีเป็นพิเศษ แม้ว่าจะมีนกบางกลุ่มที่สามารถบินได้ดีทุกสายทุกสภาพอากาศ หรือที่เรียกว่า All Round แต่ก็ก็เป็นแค่ส่วนน้อยเท่านั้น

ส่วน**กลุ่มที่ 2** เป็น**นักเลี้ยงอาชีพ** ซึ่งโดยส่วนใหญ่นิยมคัดสรรนกดีๆ 1-2 คู่เข้ามาเสริมประสิทธิภาพนกในกรงของตน เพื่อให้นกพันธุ์ของตนมีสายพันธุ์ที่ไม่ใกล้เคียงกันมากเกินไป ซึ่งบางครั้งโชคอาจเข้าข้างได้นกสายพันธุ์ดีเข้ามาช่วยพัฒนานกของตนให้มีโอกาสลุ้นชัยชนะได้ในทุกจุดการแข่งขัน ทุกสภาพอากาศ

● เริ่มต้นด้วยการคัดเลือก

ก่อนการเลือกซื้อนก ผู้เลี้ยงต้องตัดสินใจก่อนว่าจะให้นกแข่งในระบบใด ประกอบด้วย ระบบหม้าย ระบบธรรมชาติ ระบบล่อคู่ หรือระบบกักไข่ เพราะเมื่อตัดสินใจแล้วก็ควรจัดสร้างกรงที่เหมาะสมรองรับนกพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ที่จะหามาไม่ควรปล่อยให้พ่อพันธุ์ดีต้องถูกขังไว้ในกล่องหรือในขังหลายๆ วันเป็นอันขาด

สำหรับนักเลี้ยงหน้าใหม่ควรฝึกเลี้ยงในระบบธรรมชาติก่อน เพราะจะได้เรียนรู้ว่านกที่นำเข้ามาเหมาะกับการกระตุ้นแบบใด เช่น การกกไข่ การไล่ไข่ การป้อนลูก ก่อนจะพัฒนาไปสู่ระบบอื่นๆ ที่ต้องเพิ่มความพิถีพิถันเป็นพิเศษ เช่น ระบบหม้าย ซึ่งอาจทดลองประยุกต์ใช้ในภายหลังได้หากมีเวลาในการจัดการพอ

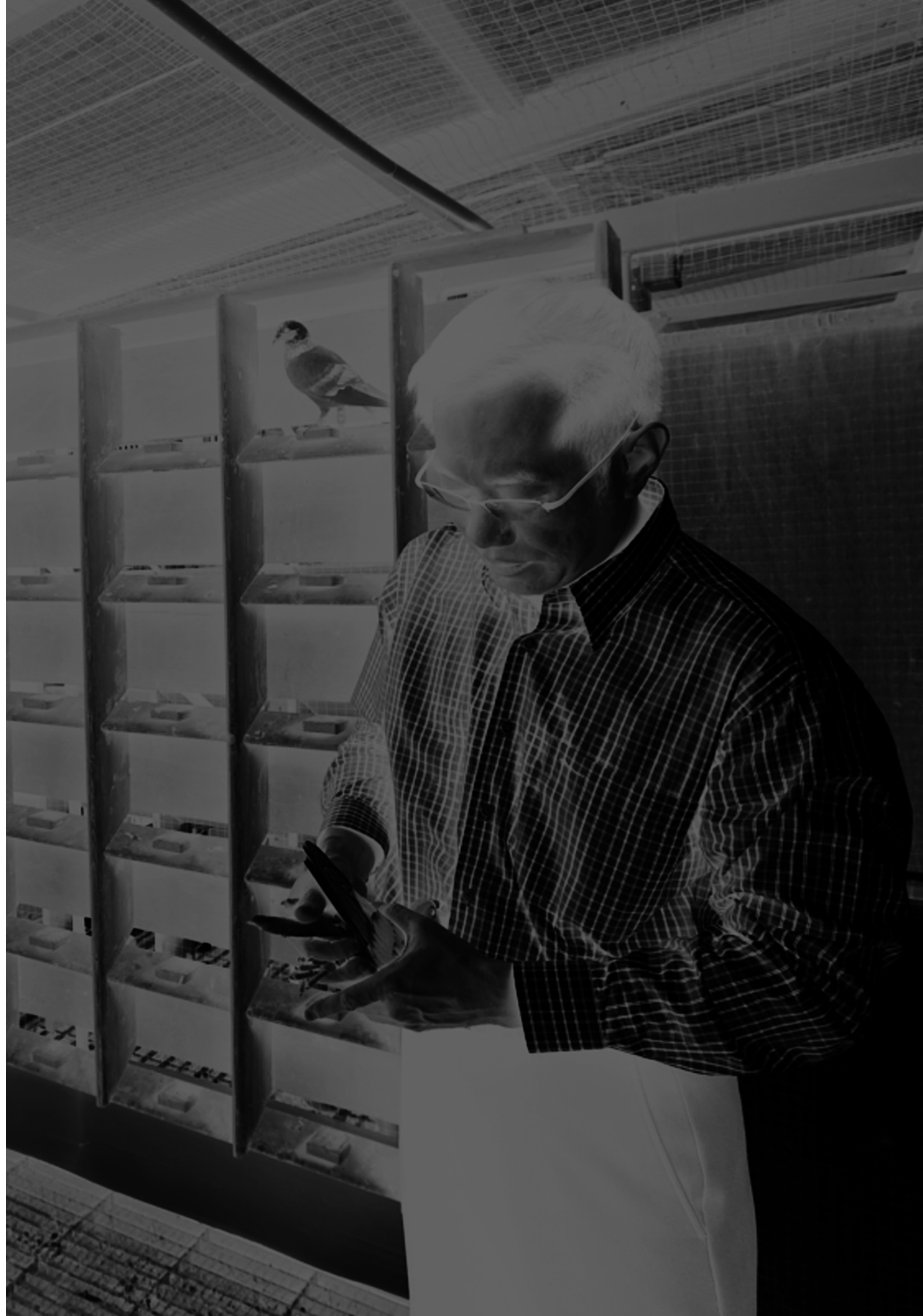
- **หานักเลี้ยงที่โดดเด่นในแต่ละสาย**

ขั้นตอนต่อไป คือ การหานักเลี้ยงในสายการแข่งขันที่ต้องการเพื่อให้ได้นกที่เหมาะสมกับสภาพอากาศ เช่น ถ้าต้องการแข่งในสายใต้ก็ควรหากรงที่มีผลงานโดดเด่นทางสายใต้ มิใช่เลือกนกเก่งสายอีสานมาเป็นพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ ขณะเดียวกัน ถ้าต้องการแข่งในสายอีสานก็ควรเลือกนกที่มีผลงานโดดเด่นในสายนี้ เพราะการบินตามลมกับบินทวนลมจะบินแตกต่างกัน เช่นเดียวกับการบินในอากาศหนาวกับอากาศร้อน กล่าวโดยสรุปคือ นกแต่ละสายพันธุ์เหมาะสมกับลักษณะการแข่งขันที่แตกต่างกัน นอกจากนี้ ดร.วิม ปิเตอร์ ยังแนะนำให้ใช้นกในท้องถิ่นเป็นหลัก จะเหมาะสมกว่าการนำนกนอกที่ไม่คุ้นเคยกับสภาพอากาศมาทดลองเพาะเลี้ยงเพราะจะเสียเวลาในการพัฒนานกมากกว่า แต่อย่างไรก็ตาม ข้อมูลดังกล่าวก็มีข้อห้ามแต่อย่างใด เป็นเพียงข้อเสนอแนะเท่านั้น เพื่อป้องกันการเสียเวลาซึ่งอาจทำให้ท้อแท้ได้

เมื่อทราบวิธีแข่งและสร้างกรงพร้อมแล้ว ขั้นตอนต่อไป คือ การเฟ้นหานักเลี้ยงนกที่มีผลงานสม่ำเสมอและโดดเด่นในสายการแข่งขันนั้นๆ จากนั้นจึงควรแวะไปเยี่ยมเยียนและสืบค้นประวัติสายพันธุ์ที่สนใจ รวมทั้งเตรียมเงินให้พร้อมด้วย

เลี้ยงนกอย่างผู้ชนะ
โดย ดร.ธีระชน มโนชัยพิบูลย์

ตอนที่ 8

การคัดเลือกสายพันธุ์

Breeding Stock

(ต่อ)

การได้แชมป์หรือพ่อแม่แชมป์มาเป็นพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ย่อมเป็นสุดยอดปรารถนาของนักแข่งนก แต่วิธีการดังกล่าวก็ตามมาด้วยค่าใช้จ่ายก้อนโต ดังนั้น ดร.วิม ปิเตอร์ จึงแนะนำให้เริ่มต้นจากการขอซื้อลูกนกที่ถูกพิกมาเพื่อเป็นนกแข่งแทน ยิ่งถ้าสามารถคว้าลูกนกอายุประมาณ 26 วัน มาเป็นเจ้าของได้ยิ่งดีที่สุดเพราะจะได้มีโอกาสฝึกฝนและทดสอบนกด้วย แต่ถ้าไม่สามารถทำได้ อีกทางเลือกหนึ่งที่น่าสนใจ คือ การนำนกที่อายุไม่ถึงปีและยังไม่เคยลงแข่งมาก่อนมาเลี้ยง เพราะนกที่นักแข่งเพาะขึ้นมานั้น มีโอกาสเป็นแชมป์เท่ากับนกตัวอื่นๆ แต่ความท้าทายอยู่ตรงที่ว่าจะสามารถขอซื้อได้สำเร็จหรือไม่

อย่างไรก็ตาม ความน่ารักของวงการกีฬานกแข่ง คือ ความมีน้ำใจและเอื้อเฟื้อแบ่งปันสิ่งดีๆ ให้แก่กัน นักเลี้ยงนกรุ่นเก่าๆ มักยินดีให้คำแนะนำแก่นักเลี้ยงรุ่นใหม่ หรือนักเลี้ยงที่แสวงหาความสำเร็จ โดยไม่หวงวิชาความรู้ซึ่งถือเป็นสิ่งที่มีคุณค่ามากกว่ามูลค่านกเสียด้วยซ้ำ คำแนะนำจากนักเลี้ยงพ่อพันธุ์แม่พันธุ์มืออาชีพจะช่วยลดระยะเวลาการลองผิดลองถูก ตลอดจนเป็นกุญแจดอกสำคัญที่นำไปสู่ความสำเร็จในอนาคต

แต่เรื่องน่าปวดใจสำหรับนักเลี้ยงนกแข่งที่ประสบกันอยู่บ่อยครั้งก็คือ การยอมจ่ายเงินจำนวนมหาศาลเพื่อให้ได้มาซึ่งสุดยอดพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ แต่ลูกนกที่ออกมากลับไม่มีประสิทธิภาพ ครั้นจะไล่ทิ้งหรือฆ่าเสียก็เสียดายเงินมากมายที่จ่ายไป อีกวิธีการหนึ่ง คือ การเหมานกจากกรงระดับเซียนที่จะเลิกเลี้ยงในราคาราคาแพง ซึ่งจะได้ของดีราคาถูกแต่ก็จะขาดพี่เลี้ยงคอยให้คำแนะนำปรึกษา เพราะคนที่เลิกเลี้ยงกับคนที่ยังเลี้ยงอยู่ ความสนใจหรือความทุ่มเทให้กีฬาแข่งขันนกพิราบย่อมแตกต่างกัน

วิธีที่คุ้มค่าที่สุดในการซื้อนกพ่อพันธุ์แม่พันธุ์แต่ละครั้ง คือ นอกจากซื้อนกสายพันธุ์ดีแล้ว ต้องซื้อวิธีเลี้ยงให้ได้ชัยชนะจากเจ้าของสายพันธุ์ด้วย ซึ่งการให้ได้มาทั้ง 2 อย่างนั้น ดร.วิม ปีเตอร์ แนะนำให้ใช้วิธีการตระเวนเยี่ยมกรงแข่งในสายที่ท่านต้องการลงแข่งและมีผลงานสม่ำเสมอทั้งในอดีตและปัจจุบัน มิใช่เก่งเฉพาะปีใดปีหนึ่งเท่านั้น อีกทั้งแนะนำวิธีการประหยัดงบประมาณด้วยการขอซื้อลูกนกหรือแม้แต่ไข่ครอกสอง ครอกสาม ของนกที่กำลังเพาะมาเพื่อการแข่งขันของกรงนั้นๆ จะช่วยให้ท่านมั่นใจได้ว่าไม่ได้เลือกเข้าคูผิด เพราะเจ้าของกรงย่อมรู้ดีที่สุดว่านกตัวใดเหมาะกับนกตัวใด และคู่ใดมีโอกาสให้ลูกเป็นแชมป์มากที่สุด ตัวอย่างเช่น ครอบครัวกิส์เบรคท์ไปขอซื้อนกจากแวนบรอนด้วยเงินหลายล้านเหรียญ แต่นก 2 ตัวที่ให้ผลงานระดับแชมป์บาร์เซโลนา กลับกลายเป็นลูกหลานของไซ 1 ฟองที่แวนบรอนให้เป็นของกำนัลเท่านั้นเอง

ดร.วิม ปีเตอร์ ได้เน้นย้ำว่านกที่ได้มาควรจะเป็นนกในพื้นที่เดียวกัน ซึ่งประเด็นนี้คงไม่เป็นปัญหาสำหรับบ้านเรา เพราะนักเลี้ยงส่วนใหญ่อยู่ในกรุงเทพมหานครเกือบทั้งหมด เพราะฉะนั้นการหาซื้อนกในประเทศค่อนข้างจะมั่นใจได้มากกว่า และประหยัดเงินมากกว่าการนำเข้านกจากต่างประเทศ แต่สำหรับนักเลี้ยงที่นิยมนกต่างประเทศก็มีข้อดี คือ มีโอกาสได้นกสายพันธุ์ดีมาทดลองเลี้ยงเพื่อพัฒนาสายพันธุ์ในกรณีที่มีเวลาและงบประมาณพอ

ประเด็นที่สอง คือ วิธีการเลี้ยง ดร.วิม ปีเตอร์ แนะนำว่าอย่าซื้อเฉพาะนกแต่ให้ขอคำแนะนำในการเลี้ยงด้วย เพราะนกอาจจะชอบวิธีการกระตุ้นที่แตกต่างกัน แต่อย่างไรก็ตามการคัดเลือกสายพันธุ์ที่เหมาะสมก็ยังคงเป็นสิ่งสำคัญที่สุด เพราะจะช่วยให้สามารถคาดเดาได้ว่าลูกนกที่เกิดมาจะเหมาะกับการบินในสภาพภูมิอากาศแบบใด

เลี้ยงนกอย่างผู้ชนะ
โดย ดร.ธีระชน มโนมัยพิบูลย์

